

REALISMUS

- v dějinách umění se pravidelně objevují tendence k „realistickému“ zobrazování
  - antika (anekdota „Kdo je lepší malíř?“)
  - Carlo Goldoni a odvrát od stylizované commedie dell'arte
  - anglické divadlo 18. stol. (historické kostýmy)
  - Georg Büchner (Vojcek)
- hlavní zásada realismu – umění má pravdivě zobrazovat reálný svět

- **MEININGENŠTÍ:**
DIVADLO MEININGENSKÝCH

- **Sachsen-Meiningen**

  - vévodství

- **Meiningen**

  - hlavní město

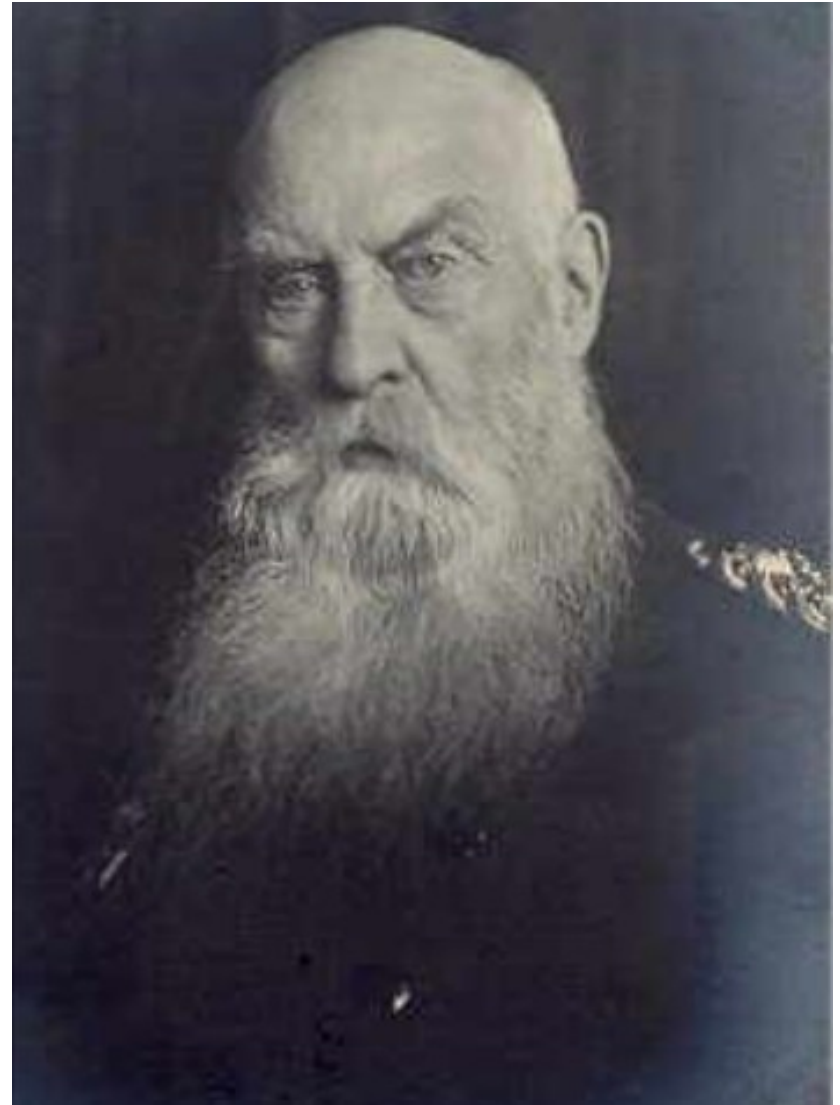

- **1831: postaveno dvorské divadlo**
(Das Meininger Hoftheater)

- neoklasicistní styl
- 600 míst k sezení
- 160 míst k stání
- činohra a opera

- meinigenský vévoda:
GEORG II.
VON SACHSEN-
MEININGEN
1826 – 1914

„Divadelní vévoda“

- vlastnosti a dispozice Georga II. umožňující reformu:
  - umělecké nadání (výtvarný talent, malba, absolutní sluch...)
  - vzdělání
  - činorodý politik a kreativní umělec
  - láska k divadlu
  - osvícené názory politické a společenské
  - politické a finanční prostředky

- reálná fakta:
  - 1866 nástup na trůn
  - 1870 převzal vedení dvorského divadla
  - budování stálého činoherního souboru
  - budování „vzorového“ divadla

- přínos a impulsy Georga II. k reformě:
  - vycházel z malířského dojmu a pocitu
  - prosazoval důsledně malířský historismus na scéně: vlastní návrhy historicky věrných kostýmů, scénografie a rekvizit
  - uvádění děl v originální textové podobě (bez úprav a krácení textu)

- charakteristické prvky reformy (Meiningenské principy)
  - pokud možno absolutní historická věrnost ve všech složkách inscenace
  - autenticita textu
  - detailní návrh kostýmů a dekorace
  - nahrazování malovaných kulis skutečnými předměty
  - kvalitní herecký soubor (proti divadlu hvězd)
  - herec: hlavní role / vedlejší role / statista
  - režie davu (detailně režírované masové scény: dosud nevídané, obrovský účinek na diváky)

- **LUDWIG CHRONEGK**
1837 – 1891
  - charakterní komik
  - režisér souboru Meiningenských
  - intendant

- **ELLEN FRANZ**

1839 – 1923

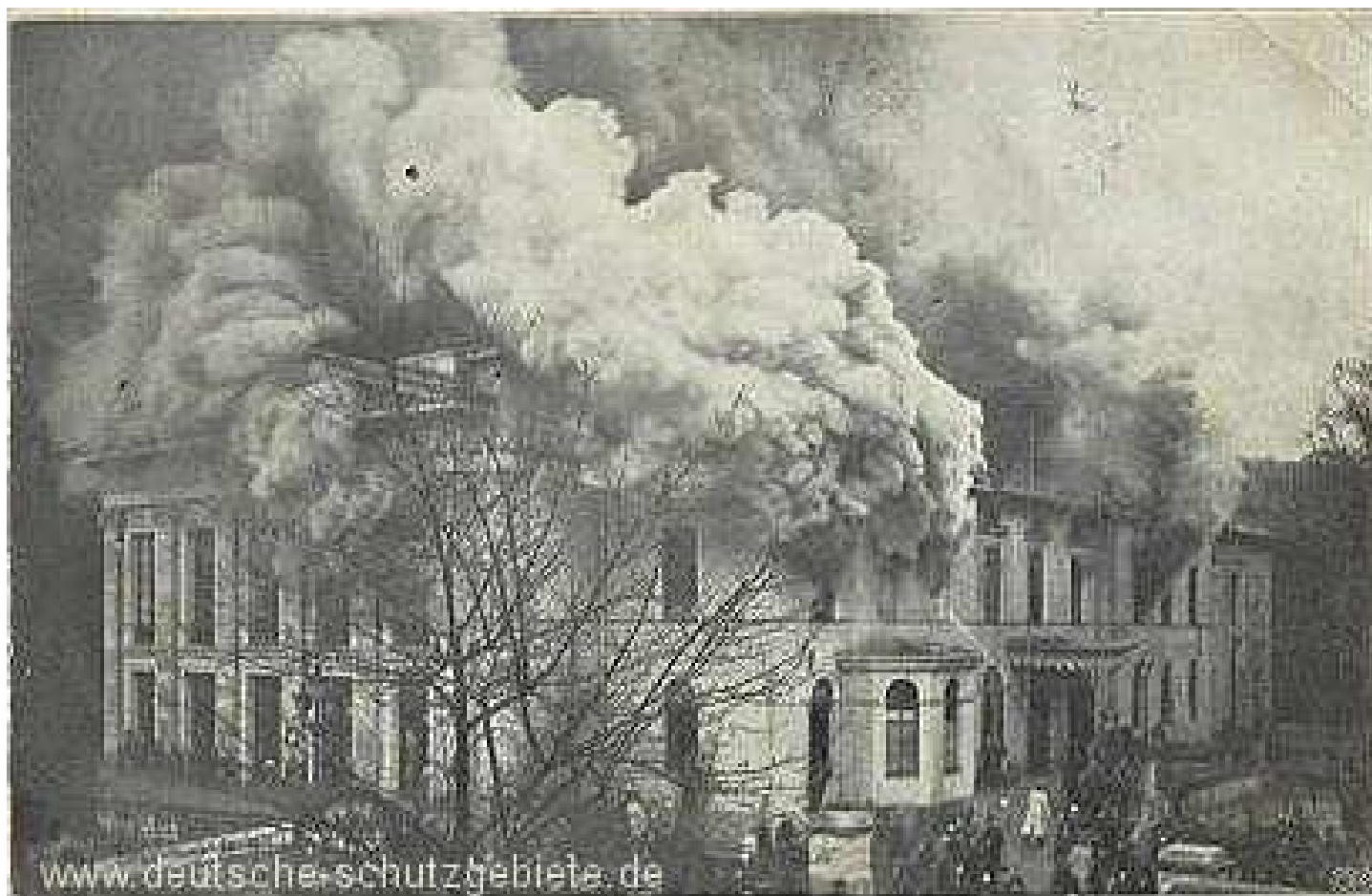
- herečka, 3. vévodova manželka
- dramaturgyně souboru
- návrh repertoáru (Shakespeare, Schiller, Kleist, Grillparzer, Ibsen, romantikové...)
- jevištní řeč

- 1874 první hostování v Berlíně: obrovský úspěch, zjevení...
  - (Shakespeare: Julius Caesar)

- **1874 – první hostování v Berlíně**
  - obrovský úspěch (Shakespearův Julius Caesar)
- **1874 – 1890 řada turné po Evropě**
  - 38 měst v 9 zemích (Rusko, Švédsko, Rakousko, Dánsko, Belgie, Anglie, Nizozemí)
  - Vídeň: 1875, Praha: 1878
  - 41 her (především Schiller a Shakespeare)
  - 2.600 představení
  - až 20 vagónů dekorací, kostýmů a rekvizit
  - poslední představení: Oděsa (Shakespeare: Cokoli chcete)
  - po r. 1890 působení jen v Meiningenu

Požár divadla v r. 1908

Současná podoba divadla (po požáru znovu postaveno, otevřeno 1909)

DRAMATICI EVROPSKÉHO REALISMU

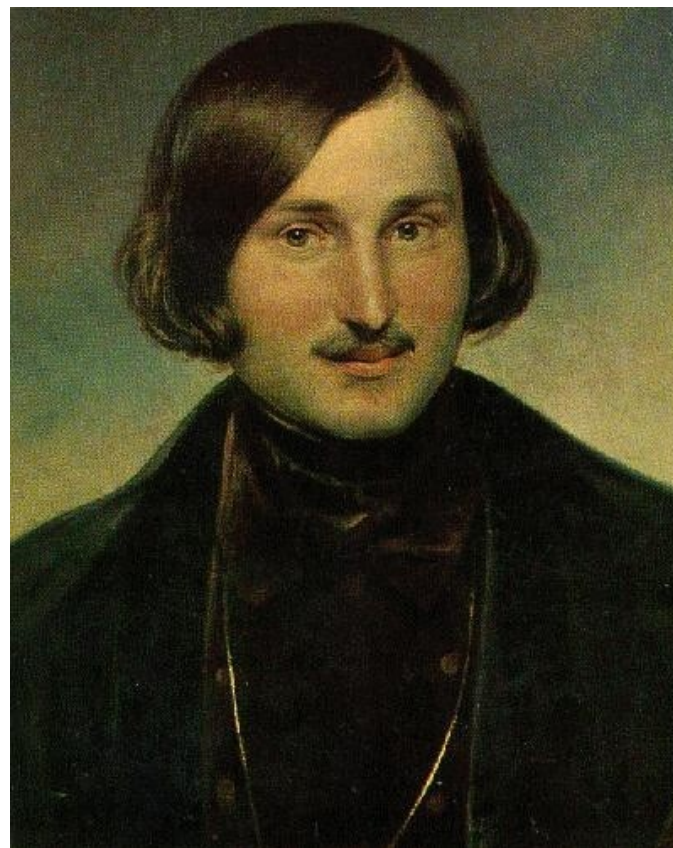
Vrcholní představitelé

- **HENRIK IBSEN**
1828 – 1906

- doznívání romantismu
  - Brand
  - Peer Gynt
- realisticko-naturalistické tendence
  - Opory společnosti
  - Domov loutek (Nora)
  - Přízraky (Strašidla)
- realisticko-symbolistické období:
  - Divoká kachna
  - Když z mrtvých procitáme
  - Stavitel Solness

- **NIKOLAJ VASILJEVIČ GOGOL**
1809 – 1852

- především prozaik (pomezí romantismu a realismu)
- satirické komedie:
  - **Revizor**
  - **Ženitba**
  - **Hráči**

- **A. P. ČECHOV**
1860 – 1904

- celovečerní hry
  - Racek
  - Strýček Váňa
  - Tři sestry
  - Višňový sad
- jednoaktovky
  - Svatba
  - Medvěd
  - Námluvy
  - O škodlivosti tabáku